

PROGRAM PRACY Z DZIECKIEM ZDOLNYM

**OPRACOWAŁA
BOŻENA KOMENDA**

**PRZEDSZKOLE MIEJSKIE NR 8
W CHEŁMIE**

ZDOLNY - CZYLI JAKI?

Dziecko zdolne charakteryzuje:

1. Wysoki poziom zdolności ogólnych, czyli zdolności do rozumowania abstrakcyjnego, łatwość uczenia się, inicjatywa i oryginalność w pracy intelektualnej.
2. Wysoki poziom zdolności specjalnych - uzdolnień,
3. Osiągnięcia oryginalne i twórcze lub możliwości takich osiągnięć: każda z tych cech wyróżnia dzieci zdolne, ale poszczególne dziecko nie musi mieć wszystkich wymienionych cech. Dzieci te charakteryzują inne cechy, które pozostają w określonych związkach ze zdolnościami i warunkują zarówno ujawnianie się i rozwój zdolności, jak i osiągnięć, należą do nich:
4. Silne i wielostronne zainteresowania.
5. Silna motywacja do zajmowania się interesującą dziecko dziedziną działalności.
6. Łatwość skupienia się nad danym problemem, duże zrównoważenie emocjonalne, szybki styl pracy - uczenia się.
7. wytrwałość w dążeniach, samodzielność, poczucie własnej wartości, skłonność do dominacji, wyróżniają się zwiększoną wrażliwością.

Biorąc pod uwagę efekty kształcenia i osiągnięć uzyskiwanych przez uczniów zdolnych, dokonano próby charakterystyki uczniów zdolnych (J. Rejkowski, J. Streleu, Z. Włodarski, K. Czarniecki). Uczniowie ci wyróżniają się:

1. Uczą się szybciej niż pozostali.
2. Opanowują znacznie szerszy zakres materiału.
3. Pojmują treści o najwyższym poziomie trudności, przejawiają skłonności do strukturyzacji materiału, dostrzegają związki, prawidłowości.
4. Wyróżniają się oryginalnością i twórczym podejściem do zagadnień i problemów.

Wszystkie te przejawy zdolności są dostrzegalne przez nauczyciela. Mądrość, motywację i myślenie twórcze można rozwijać, dlatego dużą rolę w tym procesie odgrywają nauczyciele i rodzice. Możliwe jest dostosowanie procesu nauczania - tempa, zakresu, stopnia trudności - do procesu uczenia się. Tworzenie specjalnych programów dla dzieci zdolnych może sprzyjać harmonijnemu rozwojowi tych dzieci.

INDYWIDUALNA PRACA NAUCZYCIELA Z DZIECKIEM ZDOLNYM

1. Przydzielanie dzieciom dodatkowych zadań podczas pracy indywidualnej i grupowej.
2. Stwarzanie sytuacji wyboru zadań, ćwiczeń o większej skali trudności.
3. Różnicowanie stopnia trudności prac.
4. Przydzielanie dzieciom specjalnych ról.
5. Metody motywujące do twórczego i oryginalnego myślenia, twórcze prace, jak również przygotowywanie danego dziecka do udziału w konkursach, mini olimpiadach.

Człowiek uzdolniony, aby realnie zaistnieć musi przeobrazić się z „larwy w motyla”. Tę szansę mogą dać szczególnie nauczyciele, którzy rozumieją, że inwestowanie w rozwój dzieci uzdolnionych oznacza inwestowanie w lepszą przyszłość, a poza tym przynosi zawodową satysfakcję.

CELE PRACY Z DZIECKIEM ZDOLNYM

1. Wyzwalanie i rozwijanie aktywności twórczej, jako ważnego czynnika stymulującego i poprawiającego zdolność uczenia się.
2. Uczenie otwartości na nowe i „dziwne” sytuacje, zadania - zamierzony efekt - zmniejszenie poziomu lęku przy wchodzeniu w te sytuacje.
3. Zwiększenie umiejętności twórczych poprzez stymulowanie generowania i ewentualne realizowanie nowatorskich pomysłów
4. Rozwijanie swobody, humoru, fantazji, wyobraźni, jako ważnych umiejętności w procesie twórczym.
5. Stymulowanie rozwoju osobowości:
 - umożliwienie samopoznania,
 - podnoszenie u dzieci poczucia kompetencji poprzez stwarzanie im możliwości przeżycia sukcesu,
 - kształtowanie u dzieci autonomicznej motywacji poznawczej - uczenie doceniania wartości, jaką ma w sobie akt tworzenia, oraz zrozumienia, że rywalizacja nie jest wartością,
6. Stymulowanie rozwoju społecznego:
 - zwiększenie otwartości i wrażliwości na innych,
 - rozwijanie umiejętności współpracy z innymi,
 - rozwijanie umiejętności komunikowania się,
7. Rozwijanie zablokowanych w ciele potencjalnych możliwości poprzez:
 - usprawnianie współdziałania półkul mózgowych,
 - trening widzenia.

PRACA Z DZIECKIEM UZDOLNIONYM PLASTYCZNIE

1. Ćwiczenia spostrzegawczości: porównywanie dwóch takich samych różnic na obrazkach, układanie puzzli, tworzenie kompozycji z mozaiki.
2. Wykonywanie prac plastycznych różnymi technikami i na różnym podłożu.
3. Wykonywanie rysunków poprzez łączenie kropek na płaszczyźnie.
4. Stemplowanie w układach pasowych, pionowych i poziomych z zachowaniem kierunku pracy od strony lewej ku prawej.
5. Ćwiczenia dostosowujące nacisk ręki do używanego przyboru; pędzla, kredki, flamastra.
6. Malowanie farbami na określony temat, ze zwróceniem uwagi na rozmieszczenie elementów na płaszczyźnie kartonu.
7. Zabawy konstrukcyjne klockami, układankami przestrzennymi; tworzenie kompozycji wg wzoru lub własnej inwencji dziecka.
8. Obserwowanie otoczenia przyrodniczego, dostrzeganie bogactwa barw i kształtów; odzwierciedlanie w formie plastycznej zjawisk oraz zaobserwowanych w przyrodzie roślin, zwierząt i postaci.
9. Odkrywanie drogą eksperymentów i doświadczeń różnych odcieni jednego koloru lub łączenia barw.
10. Wykonywanie wspólnie z nauczycielką pomocy do zajęć oraz prac plastycznych do dekoracji sali i przedszkola.
11. Oglądanie dzieł plastycznych znanych twórców - artystów plastyków.
12. Poznawanie nowych technik plastycznych.
13. Wykorzystywanie różnorodnego materiału plastycznego.
14. Tworzenie prac plastycznych i przestrzennych.
15. Uwrażliwianie na barwę i poszerzenie znajomości kolorów, rozwijanie inwencji twórczej poprzez literaturę, obraz, rozwijanie wyobraźni.

PRACA Z DZIECKIEM UZDOLNIONYM MUZYCZNIE

1. Systematyczne ćwiczenia oddechowe, artykulacyjne.
2. Rozpoznawanie przy zasłoniętym źródle dźwięku odgłosów znanych instrumentów perkusyjnych oraz odtwarzanie usłyszanego rytmu.
3. Uczenie się aktywnego słuchania - w trakcie zabaw i ćwiczeń np. Jaki słyszysz dźwięki i głosy?
4. Słuchanie muzyki poważnej.
5. Aktywne uczestniczenie w słuchaniu koncertów i audycji muzycznych w przedszkolu
6. Rozpoznawanie gry na instrumentach perkusyjnych.
7. Improwizowanie gry na wybranych instrumentach perkusyjnych.
8. Rozwijanie możliwości słuchowo - głosowych przez śpiew indywidualny.
9. Uczenie różnych form tanecznych.
10. Swobodna improwizacja ruchowa.
11. Organizowanie zabaw, „Jaka to melodia?”.
12. Układanie akompaniamentów.
13. Przygotowywanie koncertów życzeń.
14. Udział w konkursach wokalnych i tanecznych.

PRACA Z DZIECKIEM UZDOLNIONYM RECYTATORSKO I INTELEKTUALNIE

1. Gimnastyka narządów artykulacyjnych - rozwijanie pojemności płuc, wydłużanie fazy wdechu i wydechu, rytmizowanie wydechu.
2. Rozwijanie prozodycznych cech mowy - rytm, akcent, tempo, wyrazistość.
3. Rozumienie słów i sensu tekstów.
4. Przyzwyczajanie do różnych form obcowania z literaturą dziecięcą -inscenizacje, wiersze, piosenki, teatryki, bajki, baśnie, opowiadania.
5. Przedstawienie treści poznawanych utworów literackich z użyciem charakterystycznych zwrotów.
6. Doskonalenie mowy powiązanej w czasie wypowiedzania się na różne tematy powiązane z przeżyciami, zdarzeniami, zjawiskami, treściami literatury dziecięcej.
7. Poszerzanie zasobu słownika o nowe nazwy i pojęcia.
8. Inscenizowanie i recytowanie wierszy oraz innych utworów z podziałem na role.
9. Operowanie rekwizytami i pacynkami.
10. Rozwijanie procesów poznawczych ze szczególnym uwzględnieniem udziału w zabawach doskonalących umiejętności porównywania, kojarzenia, wyciągania wniosków.
11. Podejmowanie prób poszukiwania odpowiedzi na pytania problemowe.
12. Udział w uroczystościach grupowych i przedszkolnych, prezentowanie form recytatorskich, teatralnych.
13. Wykorzystywanie różnych metod - drama, pantomima, burza mózgów

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA DZIECKA UZDOLNIONEGO

- Specyficzne właściwości umysłowe;
- Duża zdolność rozwiązywania problemów, rozumowania abstrakcyjnego;
- Bogate zainteresowania;
- Niezależność, wrażliwość, wysoki poziom empatii, duże poczucie humoru;
- Inicjatywa, skłonność do ryzyka, wysoki poziom energii;

- Egocentryzm, trudność działania zespołowego;
- Zadaje mnóstwo pytań, których charakterystyczną cechą jest ich ilość;
- Zagłębia się w szczególnie interesujące go zagadnienia, szybko opanowuje terminologię danej dziedziny;
- Największe zainteresowanie wzbudza nowy materiał;
- Często nie zadowolony ze swoich osiągnięć, ambicja, perfekcjonizm, silna potrzeba osiągnięć;
- Zajmuje się wieloma rzeczami jednocześnie, co nie zawsze wpływa na obniżenie jakości i efektywności pracy;
- Nie potrafi radzić sobie z krytyką, porażką;
- Woli przebywać w towarzystwie starszych niż rówieśników;
- Wczesnie wykazuje zdolności przywódcze;
- Posiada wysoki poziom inteligencji ogólnej oraz (lub) zdolności specjalne (ukierunkowane);
- Szybkie tempo przyswajania wiedzy;
- Często wysokie osiągnięcia szkolne – konkursy, olimpiady;
- Osiągnięcia twórcze, innowacje, odchodzenia od obowiązujących schematów, myślenie niestereotypowe;
- Mogą być mniej sprawni fizycznie niż rówieśnicy.

INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ UCZNIÓW ZDOLNYCH

CENTRUM DZIECI ZDOLNYCH
02-026 WARSZAWA
ul. RASZYŃSKA 8/10

KRAJOWY FUNDUSZ NA RZECZ DZIECI
00-791 WARSZAWA
ul. CHOCIMSKA 14

OŚRODEK POMOCY TALENTÓW
01-737 WARSZAWA
ul. ELBLĄSKA 51

TOWARZYSTWO SZKÓŁ TWÓRCZYCH
01-922 WARSZAWA
ul. CONRADA 21/78